

Kegyelmező duzzogások

A Móra Múzeumban októberre hirdetett értékes filmek bemutatói sorra elmaradtak. Megtekintésük nélkül vélemezhetőek értékesnek a hiányolt filmek, egyfelől a fórum korábbi műsorpolitikája, másfelől a filmet alkotók — nevük és korábbi munkásságuk — ismerete alapján. A múltban ugyan szintén előfordult egy-egy napos kényszerszünet, de éppen eseti jellegük miatt halk maradt az utánuk következő duzzogás. Azonban a most történtek dühösen feltett kérdéseket és már el nem hallgatható megjegyzéseket követelnek. *A filmbarátok köre hála-losztat filmjeit miért nem lehet a mozikban bemutatni? Nyilvánvalóan badarság lenne maraton hosszban prolongálni őket, valószínűleg a közönség tekintélyes része jönne dühbe, jól lehet én attól, hogy Terence Hill-ék újabb „dührohamaikat” a két központi mozi egyidőben egy héttig vetítette. Miért nem lehet a gondolkodató filmeknek egy-két napot vagy egy héten át mindössze egy-egy előadást biztosítani (az utóbbinak talán a kópiahiány az oka?). Hiszen a múzeum jogosan tárgya szét a kezét, ha előre nem tervezett rendezvények miatt szüksége van a diszteremre.*

Hosszú távon csakis az hoz megnyugtató megoldást, ha a Megyei Moziüzemi Vállalat saját szervezeti keretein belül „gyámolítja” a több jelentős, értékes filmeket. Akkor például nem nyugtalankodnék amiatt, hogy a stúdióhálózatban szeptembertől vetített(?) *Ejszaka külsőben* c. francia filmet — amely intelligens kritikák szerint a tavaly decemberi francia filmhéti igazi művészi eseménye volt — vajon mikor látom — látjuk Szegeden? (Februárban a filmet a JATE-klubban egy alkalommal már vetítették.) *Ezen sőhaj átvezethető a téma szélesebb medréibe. A magyar filmforgalmazás régi és nevéstéses beidegződése, hogy „komoly” filmek forgalmazását az évszakokhoz köti. Így nyáron abszolút szünetelnek az ilyen művek premierjei, a régiek is elvéve érik meg a maguk röpke idejét. 1980 nyarán Párizsban szerencsésen tapasztalhattam, hogy akinek pénze és kedve van, bebarangolhatja a filmtörténet nagy részét, a közelmúlt értékes darabjai mellett. Nos a nálunk alkalmazzott nyári szellemi böjtelés át csúszik az őszben, legalábbis itt Szegeden, bár szólnoki lévén, úgy tapasztalom, hogy ott sem filmparadicsomi a helyzet.*

Addig is, a filmforgalmazás munkatársainak és rokoni-baráti apórból szerencséseknél a különböző belső vetítéseken kellemes szórakozást, szellemi izgalmat kívánok — többek között — Ferreri (pl. A nagy zabálás, Az utolsó asszony; Szia majom (Forman) pl. Tűz van babam, (Godard) pl. A bolond Pierrot; A kínai lány; Mentse aki tudja az életét, (Kubrick) pl. Clockwork orange; Barry Lyndon, (Krolki-ewicz) Keresztül-kasul; Karvalyánc, (Passer) pl. Intim megvilágításban, (Russel) pl. Szerelmes asszonyok; Lisztománia (Wajda) pl. Lotna; Sámson; A paradicsom kapui filmjeihez. És persze a 60-as és 70-es években készült és elfelejtett magyar játékfilmekhez, mint a Tízezer nap (Kósa), A völgy (Rényi), Romantika (Kézdí-Kovács), A sipólc macskakó (Gazdag), Petőfi '73 (Kardos) c. filmekhez.

FEHÉR ZOLTÁN

„Mozizunk!”

Az utóbbi hónapokban a szegedi kulturális intézmények nem kényeztetik el a közönséget a rendezvények sokaságával.

Sok-sok estén csak a két nagy mozi (Vörös Csillag, Fáklya), konkurál egymással. Ez sem igazi konkurencia, hisz azonos az üzemeltető. Sikerfilmek vetítésekor még a két filmszínház közti választás sem adatik meg annak a nézőjelöltnek, aki hirtelen elhatározás után akar beülni a nézőtérre, ugyanis ilyenkor a jegyek előre, több napra elkelnek.

A két „mindig játszó” mellett Szegeden van öt időszakos üzemelésű mozi. Ezek közül négy ún. utánjátzó. (A Szabadság — sokak szerint a városban a legjobb akusztikájú vetítőtérrel rendelkező — az áprilisi programban sajátos arculatot kapott: kizárólag zenés filmsikereket tűzött műsorára.)

Még nem esett szó a Filmtékaról, amely különleges szerepet tölt be. Itt érdemes egy kicsit megállni! Ez a mozi heti három előadáson — általában — a stúdióhálózatban bemutatott filmeket vetíti. Amikor vetíti... Sajnos, gyakran maradnak el az előadások. Legutóbb a Dürer-kiállítás miatt hónapokig szünet volt. (Ez azért érthetetlen, mert a kiállítást nem abban a teremben rendezték, ahol a vetítések folynak.) Ezért olyan filmek maradtak rejtve a szegedi közönség elől, — többek között — mint:

Mesél a bécsi erdő, A domb. Ha megrendezik az előadásokat, akkor is előfordul, hogy tömegek maradnak az ajtón kívül. (Így történt ez a Nők városá vetítésekor is.) Ahhoz, hogy a néző be-

jusson a Filmtékába sok szabadidőre, szerencsére, némi erőre vagy protekcióra van szüksége. A játsszói napokon délután négykor kezdik a belépők árusítását. A nagy érdeklődéssel kísért filmek vetítése előtt már három órákor megtelik jegyigénylőkkel a Móra Múzeum előtere. A pénztárvitáskor kezdődő közelharc nem kis látványosság. Ennek megtekintésére a Somogyi Könyvtárba vezető lépcső tribünként is használható.

Mindezt összegezve: szükség volna még egy, hasonló műsor-szervezetű és hasonló befogadó-képességű mozira a belvárosban. Ebben talán a Széchenyi tér melletti művelődési házak vagy az Ifjúsági Ház segíthetne. (Bár ez utóbbi épületek tervezésekor figyelmen kívül hagyták, hogy egykor majd a falak között kultúráltan akar szórakozni néhány elvetemült mozirajongó.)

A savanyú helyzetet látva, a cikkíró óhatatlanul összehasonlít Pécsét vagy Debrecenben több mozielőadást rendeznek, jobb a feltételek. Szegeden „mostoha gyermek” a mozi. Erre utal talán az is, hogy — az országban egyedülálló módon — a Csongrád megyei Moziüzemi Vállalat központja nem a megyeszékhelyen van, hanem Hódmezővásárhelyen.

Ezzel véget is érne a kesergő, ha a megtartott előadások színvonalát nem hagyna kívánnivalókat maga után.

Mindennapos a jegykezelők (!) hangoskodása. Ha telt ház van, a rossz helyre telepedett nézőket utasítgatják a helyükre, előadás alatt, cseppet sem diszkrétan, az

egész közönség figyelmét magukra vonva. Előadás közben gyakran hallatszik be a mozi dolgozóinak féktelen jövedve az előtérből a nézőtérre. (A jökev nem a filmhez kapcsolódik!)

Az már extra kívánság lenne, hogy az előadások Szegeden visszakapják „ritusukat”. Ne csak a nagy filmet nézhesse meg a néző! A plakátokon meghirdetett kísérőműsorok általában elmaradnak. Az utolsó előadáson a legtrikább esetben látható a filmhíradó Filmelőzetest manapság csak a televízióban lehet látni. Hogy reklámfilmeket vetítsenek abban az időben, amikor a nézők elfoglalják a helyüket: úgy látszik, a szegedi mozikban ez megoldhatatlan. De amint már előbb leírtam, ezek extra kívánságok. Mostanában sokkal kisebb dolgokon törögnek. Például: miért látjuk mi, a csütörtöki előadás nézői kb. százhatvan percen az Arnyéklovast, amikor minden kritikussal azzal kezd a kritikáját, hogy három óránál hosszabb a film vetítést ideje. Persze, ők pesti mozikban voltak nézők!

Mégis, milyen apróságoknak örülhet a szegedi mozinéző?

Jó, hogy nagy nemzetközi sikere után ismét látható volt a Mephistó a Fáklya Filmszínházban.

Azok a főiskolások, egyetemisták, akik gyakran járnak moziba, nem kevés pénzt takaríthatnak meg az ifjúsági mozi-bérlettel. (Jó lenne, ha időnként nem tünne el ez a kis lapocska a pénztárból és minden pénztáros maradéktalanul ismerné a rá vonatkozó szabályokat!)

BÖLE ISTVÁN

X. Országos Ifjúsági Jogásznapok

Idén április 21-24 között került sor a hagyományos ifjúsági jogásznapokra, amely együtt jubileumi is volt: tizedszer rendezték meg.

A jogi kar épületében lezajlott megnyitón dr. Veres József dékán mondott üdvözlő beszédet, melyben kifejtette: ha a hallgatókat jövőre munkájukra akarjuk felkészíteni, nem lehet elvárni, hogy csak a tanterv előírásainak próbáljanak megfelelni. Megnyitójában utalt dr. Veres József arra az ellentmondásra, mely az elhelyezkedés lehetősége szempontjából fennáll a nappali és levelező tagozatos hallgatók esetében. Végül kijelentette, bízik abban, hogy a jogásznapok során sok tapasztalat cserélődik ki, sok okos ötlet merül fel, s hogy e pár nap alatt a hallgatók nem feltétlenül tesznek eleget a 8 óra alvó orvosi javaslatának.

Az első nap délutánján került sor a polgári jogi jogeset megoldó versenyre, melyen Szalay Péter (Budapest) és Nagy Zsuzsa (Pécs) nyert megosztva első díjat, Legeza László (Szeged) pedig harmadik lett.

A második napi program a munkajogi jogesetmegoldó versenyrel indult (1. Szabó József, Budapest 2. Höfner Tamás Szeged 3. Fényes László, Pécs). Ebben az időben zajlott az orosz nyelvi fordítóverseny (1. Várszegi Éva, Pécs 2-3. Bodnár Zoltán és Drucker György, Budapest 4. Hegedűs Éva, Szeged), majd a német nyelvi is (1. Kanter György Budapest 2. Hegedűs Éva, Szeged 3. Nagy Nóra, Szeged).

Délután előbb rejtvenyfejtő versenyt rendeztek. Bár a kérdések túlnyomó része szakmai jellegű volt, az a cél, hogy a játék és tudás kapcsolódjon, jól megvalósult. A helyes megfejtők között 10 db 200 Ft-os könyvtulajdonnyal sorsoltak ki.

A sportvetélkedő színelve az Ady-téri sporttelep volt. Sajnos, az időjárás nem volt tekintettel az eseményre: hideg volt és néha esett az eső. A labdarúgást így meg tudták ugyan rendezni, de a kosárlabdát nem. Az utolsó pillanatban azért sikerült „bekérdznedni” a Ságvári tornaterembe, itt azonban csak két meccsre volt idő (a pécsiak leajózték a budapestieket, ők pedig a szegedi csapatot). Lévé a kosárlabda egyébként is teremsport, talán meg lehetett volna

teremteni a méltó feltételeket a rendezvényhez is.

Fociban egyébként a pécsiak nyertek, Kassa, Szeged (— Miskolc 3:1; — Pécs 1:4; — Kassa, 1:2) és Miskolc csapatai előtt. Női fociban egy mérkőzést rendeztek, itt a JATE 4:2-re verte az ELTE lányait.

A JATE-klub estji közös rendezvényén Besnyő László, az ELTE hallgatója saját verseiből összeállított műsorát mutatta be, majd Cseh Tamás és Másik Já-

A befejező nap délelőttjére már csak az ünnepélyes zárás, a díjkiosztás, valamint a Szín- és Művészeti Főiskola harmadéves hallgatóinak rövid műsora maradt. A záróbeszédet dr. Kemenes Béla egyetem tanár, a Szervező Bizottság elnöke mondta. Mint arról a Paragrafus című, a jogásznapok alkalmából megjelent kiadvány előszavában is említett: „az a cél vezet bennünket, hogy hallgatóink — sok más lehetőség mellett — ezen versenyeken keresztül is

A záróünnepségen dr. Kemenes Béla gratulált a díjazottaknak (Pataki Zoltán felvétele)

nos lépett a szépszámú közönség elé nagy tetszést aratva.

A harmadik nap délelőttjén került sor a büntetőjogi perbeszédversenyre (1. Dódné Szép Ibolya és Ocsai József, Szeged ill. Budapest 3. Horváth Csaba, Pécs).

Ezt követően tartották a történelmi vetélkedőt (1. Zolnai Edit, Pécs 2. Hodászi Zoltán, Szeged 3. Szabó Béla, Miskolc).

A korábbi években a jogásznapoktól független rendezvény volt a „Nem ütök a jogászt anyon” című sportvetélkedő. Idén a négynapos eseménysorozat részeként tartották meg — nagy közönségsikert aratva — a csapatversenyt a pécsi egyetemisták nyerték, Szeged és Budapest előtt.

hivatásukra, tevékenységükre felkészítve, elmélyültre, elemző látásra, önállóságra, kombináló törekvésekre neveljük. E rendezvények alkalmát adnak a hallgatók közelebbkerülésére, közös kérdések megbeszélésére.”

Az eseménysorozat zárását követően Kemenes professzor elmondta, mind a hallgatói részvételi létszám, mind a program skálája jelentős fejlődést mutat a kezdetekhez képest. A tapasztalatok szerint a szakmai versenyek legjobbjai későbbi munkahelyükön is kitűnően megállják helyüket. Végezetül a professzor elismerését fejezte ki a lelkes, nagyszámú KISZ-rendezőgárdának, amely mindent megtett a jogásznapok sikeréért.

(b. t.)

Mi is duzzogunk!

Jóleső érzés, hogy a Szegedi Egyetem a mozikról és a filmforgalmazás problémáiról közöl írásokat. Ez számunkra azért is fontos, mert így közvetlenül kaphatunk visszajelzéseket törekvéseink eredményeiről vagy eredménytelenségeiről. Mindkét cikk hangsúlyozza, hogy a szegedi mozihelyzet rendkívül rossz. Ezt a megállapítást el kell fogadni, hisz gyakorlatilag mindössze két olyan mozi működik, ami mozinak nevezhető. Mi annak is örülünk, ha más nagyvárosokkal — nem Párizssal — összehasonlítva megállnánk helyünket. Pécs, Miskolc, Debrecen, de még Szolnok moziállatottsága is jobb, mint Szegedé. Ez a helyzet sajnos belátható időn belül nem fog változni gazdasági okok miatt. Ma egy elfogadható — nem 3-4 termes, létkondicionált — mozi építési költsége 35-40 millió forint. (Vállalatunk éves beruházási kerete 3-4 millió forint!) Ha felépül a színház (1985!) a Szabadság mozi ismét a filmé lesz. A város fejlesztési tervében mozi építése nem szerepel. De az igények növekedése annyira szorító szükségessé vált, hogy a Szabadság mozi ellensúlyozására létrehoztuk a kertmozi és a Filmtéka, valamint a különböző felsőoktatási intézmények, kollégiumok és ifjúsági klubok moziit. A kertmozi kivételével egy sem felel meg a műszaki követelményeknek, nem megfelelő a hang, a kép minősége, rossz akusztikájúak a termek. De legalább van hol filmet nézni.

A Filmtéka a legexponáltabb az írásokban. A Móra Ferenc Múzeum tette lehetővé, hogy az értékes alkotásoknak legyen otthonuk. Több napon, több előadást nem tudunk tartani és 120 fős befogadó-képesség sem elegendő bizonyos filmek esetén (sok filmet fel lehet sorolni, amelyeknél nem volt sorban állás). E mozinak a funkciója, hogy a megjelenésére kerülő filmeket a stúdióhálózatban „előjátsszák” tekinthessék meg az érdeklődők. Hangsúlyozom, előjátsszáról van szó. Minden olyan filmet, amely nagyobb közönségsikerre tarthat számot, 4-5 hónappal később ismét bemutatjuk a nagy mozikban. Ősszel fogjuk játszani az említett Nők városát, a Mesél a bécsi erdő, az Éjszaka külsőben, és a Dombot is.

Mi az oka az előadások elmaradásának? Az említett októberi előadások a Múzeumi Hónap rendezvényei miatt, a februáriak a diszterem főemlékzetének statikai vizsgálati miatt maradtak el. (Nem a Dürer-kiállítás miatt.)

Böle István felveti, hogy miért nem lehet központi helyen egy másik hasonló mozi nyitni. De hol? Nem alkalmas rá sem az Ifjúsági Ház (ezt ő is rossznak tartja), mivel alacsony a terem, de a művelődési házak sem, mert a nagytermek állandóan foglaltak, és a műszaki követelmények sem megfelelőek. Nem lenne megoldás az újabb rossz minőségű mozik szaporítása. Megoldás lenne a Kigyó utcában levő MTESZ-székház, de annak bérleti díja megfizethetetlen.

Az újszegedi új Oktatási Központ (Középfasor) ösztöl enyhíteni fog a gondokon, kiváló minőségű a vetítőterem, ahol bérletes rendszerrel a filmművészet értékeit fogjuk műsorra tűzni.

A Fehér Zoltán által hiányolt filmek nagy részét az illetékes szervek hazai forgalmazásra nem vették át, ezért ezeket Szegeden sem tudjuk bemutatni. (En is fel tudnék sorolni még több száz filmet, amit jó lenne látni.)

Az ötletét — hetenként 1-1 napot a nagy mozikban biztosítsunk az értékeknek — megoldhatónak látjuk. Bár három-négy évvel előttről a Fáklya mozi ilyen beosztással magyar filmrendezők retrospektív programjait tűzte műsorára (vetítettük a Tízezer napot, a Romantikát és a Petőfi 73-at is), de érdeklődés hiánya miatt (30-40 néző volt) kénytelenek voltunk megszüntetni. Most jobb lesz?

A híradók, kísérőműsorok, előzetesek elmaradása ritkán előfordul (nem olyan nagy számban, mint a cikkíró jelzi), amivel mi sem értünk egyet. A dolgozóink viselkedése sem mindig olyan, mint egy kulturális intézményben megfelelő. Több ízben figyelmeztettük és fegyelmeztettük is az elkövetőket.

Az Arnyéklovast vetítési idejéről: adatát nem tudom, melyik kritikából vagy kritikákból vette, ugyanis a film hossza 4442 méter, ami 162 percrek felel meg Pesten és Szegeden is.

PETRÓCZY SÁNDOR, filmforgalmazási osztályvezető